

ЗВУКОСИМВОЛІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ДОВГИХ НАГОЛОШЕНИХ ГОЛОСНИХ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ ЗАКЛИНАНЬ

Гейкіна А.Ю.,
*Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького,
навчально-науковий інститут іноземних мов*

Актуальність обраної теми зумовлена загальною тенденцією сучасних лінгво-фонетичних пошуків, спрямованих на вивчення зв'язків матеріальної форми одиниць різних рівнів мови (зокрема, звукосполучень) та змісту; необхідністю системного дослідження звукосимволічних властивостей наголошених довгих голосних звуків у текстах англomовних заклинань, а також визначення їх психоемоційного впливу на свідомість людей.

У нашій роботі ми аналізували тексти езотеричного характеру. Нами бралися до уваги слова з наголошеними голосними. Дослідженню підлягали 2090 слів, які було вибрано з 216 текстів заклинань. За методикою та програмою нашого дослідження ми поділили слова на дві групи у залежності від того, який звук був наголошений – довгий чи короткий. Найчастотнішим вживаним довгим наголошеним звуком є /i:/ (478 випадків). Іншими рекурентними звуками є /a:/ (158 випадків), /ɜ:/ (127 випадків) /æ/ (146 випадків), /ɔ:/ (220 випадків), /u:/ (166 випадків) [1; 2]

Після отримання вищезазначених величин наступним етапом нашого аналізу був вимір величин χ^2 для усіх голосних фонем. Величина χ^2 для довгих та коротких наголошених голосних звуків вимірювалася за чотирма шкалами: «сили», «оцінки», «активності» та «розміру». Отримані результати були занесені до таблиці.

	Сила		Оцінка		Активність		Розмір	
	слабкий	ильний	неприсмний	присмний	повільний	швидкий	маленький	великий
/u/		4,6		0,02	2,1			0,7
/u:/		12,5	9,69		16,5			4,1
/ʌ/		2,9	1,5		9,4		2,7	
/a:/		14,75	9,3		20,4			22,76
/ɒ/		17,3	0,99			18,5		9,1
/ɔ:/		23,5	24,7		12,6			29,3
/i/	20,89			29,05		43,2	14,9	
/i:/	24,39			14,6		1,07		0,22

/æ/		4,9		0,009	0,13			11,58
/e/	29,1			5,4		7,8	6,2	
/з:/	15,94		10,7		0,5		25,3	

Якщо величина χ^2 перевищує критичний мінімум, вона є значущою і тому виділена у таблиці жирним. Як видно з таблиці, між звуками /a:/, /ɔ:/, /u:/ існує зв'язок, адже за **шкалою «сили»** вони мають значущі показники у полі «сильний» (/a:/ – $\chi^2 = 14,75$; /ɔ:/ – $\chi^2 = 23,5$; /u:/ – $\chi^2 = 12,5$); за **шкалою «оцінки»** – у полі «неприємний» (/a:/ – $\chi^2 = 9,3$; /ɔ:/ – $\chi^2 = 24,7$; /u:/ – $\chi^2 = 9,69$); за **шкалою «активності»** у полі «повільний» (/a:/ – $\chi^2 = 20,4$; /:/ – $\chi^2 = 12,6$; /u:/ – $\chi^2 = 16,5$) та за **шкалою «розміру»** у полі «великий» (/a:/ – $\chi^2 = 22,76$; /ɔ:/ – $\chi^2 = 29,3$). Крім того зв'язок прослідковується і між звуками /i:/ та /з:/. Вони мають високі значення за **шкалою «сили»** у полі «слабкий» (/i:/ – $\chi^2 = 24,99$; /з:/ – $\chi^2 = 15,94$). У полі «приємний» **шкали «оцінки»** звук /i:/ має високий коефіцієнт χ^2 (/i:/ – $\chi^2 = 14,6$). За **шкалою «розміру»** – у полі «маленький» /з:/ – $\chi^2 = 25,3$ [3, 91]

Проаналізувавши емпіричний матеріал, ми дійшли висновку, що серед довгих наголошених голосних, найбільші величини коефіцієнта χ^2 притаманні звукові /ɔ:/. Іншими частотними звукоформами, які мають значущий коефіцієнт χ^2 , є /a:/, /u:/, /i:/ та /з:/. Кожен звук несе в собі певне значення.

У ході звукосимволічного аналізу, нами було виявлено особливості довгих наголошених голосних у текстах езотеричного характеру. Умовно, їх можна поділити на «світлі» та «темні». До «світлих» ми віднесли довгі наголошені звуки /i:/ та /æ/. Вони несуть у собі поняття чогось маленького, близького, короткого, великого, далекого, красивого; створюють позитивну атмосферу, вибудовуючи асоціації з поняттями «веселий, ніжний, м'який, яскравий». Наприклад:

– звук /i:/ має звукосимволічні поняття чогось маленького, близького, короткого, м'якого, ніжного. Асоціюється з такими поняттями як віра, мрія, море, зцілення:

– *heal, dream, shield, believe, sea, tree, venus, green, Eden, seal, sleep, lead, peace, achieve, receive, people, free, secret, please, speed, plea, feel, phoenix, greet, decrease, deep, seed, breeze, heat, peaceful, unleash, field, bleak, repeat, beneath, seal, decree, treat, piece, meaning (1; 2; 3).*

– звук /æ/ позначає щось приємне, веселе, добре, відображення небесного. Часто асоціюється з білим кольором, тобто моральною чистотою, гордістю та гідністю:

– *happy, clarity, charity, candy, magic, candle, sand, dragon, apple, gather, land, carry, passion, manifest, attract, catch, abandon, back, pan, scatter, wax* (1; 2; 3).

Звуки /z:/, /a:/, /u:/, /ɔ:/, несуть значення глибини, широти, величі, тому ми позначаємо їх як «темні». Твори, насичені цими звуками, зазвичай мають важку, темну атмосферу. У ході нашого дослідження ми дійшли висновку, що:

– /a:/ означає щось велике, далеке, тверде, високе. Цей звук може викликати відчуття жорстокості, смерті, розладу. Порівнюється з такими поняттями, як бруд, тлін, низинні основи буття, набуває чорного відтінку:

– *harm, dark, cast, parch, starve, past, marg, enhance, command, grant, guard, start, star, mar, darn, marble, ask, margin, mischance* (1; 2; 3).

– /ɔ:/ викликає асоціації з простором, силою, хаосом, безоднею. Він означає коло, простір, всеохопний, первинний стан – «все і нічого», у деяких випадках позначає схильність до жадоби:

– *force, warning, thought, hoard, fall, naught, galore, shore, water, course, flawless, soar, core, forge, mortal, Lord, fall, absorb, restore, forcible, dawn, reborn, wrath, storm, door, crawl, sword, fought* (1; 2; 3).

– /z:/ зазвичай цей звук означає щось небезпечне, далеке, неосяжне і, в більшості випадків, викликає негативні емоції:

– *burn, curse, hurt, curve, lurk, alert, hurl, curve, eternal, vervain, merge, purge, spirt, thirst, yearn, dirt, dirk, hurdle, furl, exterminate* (1; 2; 3).

– /u:/ несе в собі поняття чогось темного, жахливого, що спонукає до відчуття страху, болі, смерті. Зазвичай асоціюється з виттям вітру, місяцем, з чимось непізнаним:

– *moon, wound, gloomy, doom, lose, moonshine, rue, blue, universe, useless, move, fuse, moonflaw, tumult, brut, rude, huge, loom* (1; 2; 3).

Таким чином, можна зробити висновок, що використання цих звуків у тексті забезпечує певну психо-емоційну атмосферу. У залежності від кореляції частотності зустрітваності позитивних (світлих – /i:/, /æ/), чи негативних (темних – /z:/, /a:/, /u:/, /ɔ:/) звуків залежить, який вплив матимуть тексти езотеричного характеру на реципієнта.

Список використаної літератури:

1. Сегал Д. М. Основы фонологической статистики / Дмитрий Михайлович Сегал. – М.: Наука, 1972. – 255 с.
2. Баиндурашвили А. Г. Экспериментальные данные о психологической природе наименования: Труды / А. Г. Баиндурашвили. – Тбилиси: Изд-во Тбилис. гос. ун-та, 1966. – Т. 124. – С. 103-122.
3. Пелевина Н. Ф. О семантизации звуковой стороны художественного текста / Н. Ф. Пелевина // Вопросы семантики. – Л., 1976. – С. 88-95.

Список джерел фактичного матеріалу:

1. Магічні заклинання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.spellsandmagic.com/spells.html>.
2. Англomовні тексти заклинань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.spellsofmagic.com/spells.html>.
3. Magic Spells [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.luckymojo.com/spells.html>.

Наук. кер. - Дегтярьов Д. В., *викладач кафедри практики англійської мови, ННІ іноземних мов Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького*

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів, м. Суми, 21-22 квітня 2014 р. / Відп. за вип. О.М. Сушкова. — Суми : СумДУ, 2014. — С. 79-82.